

Міністерство освіти і науки України
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»
Коледж ЛНУ імені Тараса Шевченка

ПРОГРАМА

вступного випробування з історії України

для вступників на основі повної загальної середньої освіти (11 класів)

за спеціальностями

- 022 Дизайн (галузь знань – 02 Культура і мистецтво)
- 241 Готельно-ресторанна справа (галузь знань – 24 Сфера обслуговування)
- 014 Середня освіта (фізична культура) (галузь знань – 01 Освіта)
- 012 Дошкільна освіта (галузь знань – 01 Освіта)
- 013 Початкова освіта (галузь знань – 01 Освіта)
- 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа (галузь знань – 02 Культура і мистецтво)

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні Педагогічної ради коледжу

МБ «21» 02 2020 року

Старобільськ – 2020

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Історія України – одна з найважливіших гуманітарних наук, що дає цілісне уявлення про історичне минуле українського народу, як невід’ємної складової європейської спільноти від найдавніших часів до сьогодення. Глибоке пізнання закономірностей соціально- економічного, політичного, культурного розвитку українського народу сприяє правильному розумінню сучасних історичних процесів, формуванню активної громадянської позиції.

Успішне засвоєння навчальної програми курсу неможливе без організації контролю набутих знань, умінь і навичок. Перевірити якість засвоєння фактів і понять, уміння аналізувати, порівнювати, виявляти взаємозв’язок історичних подій можна за допомогою тестування. Воно дає змогу оцінити знання фактологічного матеріалу й основних теоретичних проблем курсу. Тестування є найбільш об’єктивною формою контролю, за якої всім його учасникам гарантовано рівні умови отримання неупередженої оцінки, і основною формою перевірки рівня сформованості історичної компетентності вступників. Вона є комплексним показником рівня історичної освіти. До елементів історичної компетентності належать:

- хронологічна компетентність, тобто, уміння орієнтуватися в історичному часі, встановлювати близькі та далекі причинно- наслідкові зв’язки, розглядати суспільні явища в конкретно- історичних умовах, виявляти зміни в житті суспільства;
- просторова компетентність- уміння орієнтуватися в історичному просторі та знаходити взаємозалежності в розвитку суспільства, господарства, культури;
- інформаційна компетентність- уміння працювати з джерелами історичної інформації, інтерпретувати зміст джерел, визначати їх надійність, виявляти і критично аналізувати розбіжності в позиціях авторів джерел;
- логічна компетентність- уміння визначати і застосовувати теоретичні поняття для аналізу й пояснення історичних подій та явищ, ставити запитання та шукати відповіді, розуміти множинність трактувань минулого та зіставляти різні його інтерпретації;
- аксіологічна компетентність- уміння формулювати оцінку історичних подій та історичних постатей, відповідно до цінностей та уявлень певного часу, осмислювати зв’язки між історією та сучасним життям.

У результаті вивчення навчальної дисципліни вступник повинен знати:

- основні етапи становлення і розвитку української державності від найдавніших часів до сучасності;
- періодизацію теоретичного курсу;
- зміст і напрямки соціально- економічних і політичних процесів в Україні на різних етапах історичного розвитку;
- найвизначніші досягнення української культури;
- видатних діячів української історії;

- зміст міжнародної політики української держави та її місце в світі в минулому і сьогодні.

Вступники повинні вміти:

- вільно орієнтуватися у навчальному матеріалі;
- співставляти історичні події;
- робити аргументовані висновки;
- вичерпно відповідати на поставлені запитання, демонструючи знання основних проблем курсу.

2. ЗМІСТ ПРОГРАМИ.

ВСТУП ДО ІСТОРІЇ УКРАЇНИ. СТАРОДАВНЯ ІСТОРІЯ УКРАЇНИ.

Предмет і завдання історії. Періодизації історії людства (антропологічна, археологічна, історична). Як працюють археологи. Природні умови, спосіб життя, суспільна організація, світорозуміння і мораль первісних людей. Основні стоянки і пам'ятки первісних людей на території України. Трипільська археологічна культура. Велика грецька колонізація. Заснування античних грецьких поселень на території України (у Північному Причорномор'ї). Суспільне, господарське життя і побут в античних полісах на території України. Взаємини греків і місцевого населення. Кіммерійці, скіфи, сармати, готи, гуни. Походження (витоки) слов'янських народів. Природно- географічні умови історичної прабатьківщини слов'ян. Суспільне та господарське життя і духовний світ. Передумови розселення слов'ян. Розвиток слов'янських племен у процесі розселення. Анти і склавини на теренах України.

УТВОРЕННЯ І РОЗВИТОК ДЕРЖАВИ КИЇВСЬКА РУСЬ.

Розселення слов'янських племен на території України. Господарство та суспільство слов'ян. Сусіди східних слов'ян. Утворення Русі- України. Київські князі (Аскольд, Олег, Ігор, Ольга, Святослав). Внутрішня і зовнішня політика Володимира Великого. Впровадження християнства. Київська держава за Ярослава Мудрого. “Руська правда”. Суспільний устрій. Влада князя. Повсякденне життя. Господарство. Міста. Ремесла. Торгівля. Культура. Передумови політичного дроблення Київської держави. Любецький з'їзд князів. Правління Володимира Мономаха. Київське, Переяславське та Чернігівське князівства в середині XII- першій половині XIII ст. Політичне і соціально- економічне життя (оглядово). Галицьке і Волинське князівства в другій половині XII ст. Ярослав Осмомисл (оглядово). Культура Русі- України в другій половині XI- першій половині XIII ст. Кочові народи степів України X- XIII ст. Крим у складі Візантійської імперії (оглядово).

КОРОЛІВСТВО РУСЬКЕ (ГАЛИЦЬКО- ВОЛИНСЬКА ДЕРЖАВА).

Утворення Галицько- Волинської держави. Походи монголів на Русь. Підпорядкування руських князівств Монгольській імперії (Золотій Орді). Король Данило- будівничий Галицько- Волинської держави. Галицько- Волинська держава за наступників Данила Романовича та її розпад. Культура Галицько- Волинської держави XIII- першої половини XIV ст.

РУСЬКІ УДІЛЬНІ КНЯЗІВСТВА У СКЛАДІ СУСІДНІХ ДЕРЖАВ.

КРИМСЬКЕ ХАНСТВО.

Інкорпорація руських удільних князівств до складу Великого князівства Литовського, Руського і Жемайтійського, інших держав. Кревська унія 1385 р. і українські території. Опір руських князів політиці централізації та його наслідки. Держава Феодоро в Криму (оглядово). Утворення Кримського ханства. Гіреї. Суспільний устрій та культура ханства. Суспільне і церковне життя на теренах України в XIV- XV ст. Сільське господарство. Ремесла і торгівля. Міста, магдебурзьке право. Пам'ятки середньовічної культури XIV- XV ст. Костянтин Острозький. Юрій Дрогобич.

ЗЕМЛІ УКРАЇНИ У СКЛАДІ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ

(XVI- ПЕРША ПОЛОВИНА XVII ст.).

Статус українських земель у складі Королівства Польського, Великого князівства Литовського, Руського і Жемайтійського, Священної Римської та Османської імперій, Московського царства в першій половині XVI ст. Люблінська унія 1569 р. та її вплив на українське суспільство. Соціальна структура суспільства в Україні XVI ст. (магнати, шляхта, духовенство, містяни, селяни). Литовські статuti. Економічне життя села і міста: фільварки, цехи. Торгівля. Сільське та міське самоврядування. Криза православної церкви в XVI ст. Реформаційний та контрреформаційний рухи в Україні. Пересопницьке Євангеліє. Книговидавання. Полемічна література. Православні братства. Василь (Костянтин) Острозький. Церковні собори в Бересті 1596 р. Розкол православної церкви. Утворення унійної (греко- католицької) церкви. Боротьба за відновлення православної ієрархії. Реформи митрополита Петра Могилы. Культурно- освітнє життя. Єзуїтські колегії, Острозька академія, братські школи. Київська (Киево- Могилянська) колегія. Містобудування, архітектура, образотворче мистецтво XVI- першої половини XVII ст.

СТАНОВЛЕННЯ КОЗАЦТВА (XVI- ПЕРША ПОЛОВИНА XVII ст.) .

Походження українського козацтва. Козацькі зимівники та поселення. Перші Січі. Дмитро Вишневецький. Запорозька Січ- козацька республіка. Реєстрове козацтво. Становлення козацького стану. Козацькі повстання кінця XVI ст. Походи козаків першої чверті XVII ст. Петро Конашевич- Сагайдачний. Військо Запорозьке і Хотинська війна. Козацько- селянські повстання 20- 30-х років XVII ст. “ Ординація Війська Запорозького” .

НАЦІОНАЛЬНО- ВИЗВОЛЬНА ВІЙНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ СЕРЕДИНИ XVII ст.

Передумови Національно- визвольної війни. Богдан Хмельницький. Козацько- кримський союз. Події 1648- 1649 рр. Зборівський договір. Події 1650- 1651 рр. Битва під Берестечком і Білоцерківський договір. Іван Богун. Битва під Батогом. Молдавські походи. Облога Жванця. Українська козацька держава- Військо Запорозьке. Адміністративно- територіальний устрій. Соціально- економічні реформи. Зовнішня політика: у пошуку союзників. Українсько- московський договір 1654 р. Воєнно- політичні події 1654- 1655 рр. Віленське перемир'я. Українсько- шведсько- трансильванський союз.

КОЗАЦЬКА УКРАЇНА

НАПРИКІНЦІ 50-х років XVII- НА ПОЧАТКУ XVIII ст.

Іван Виговський. Гадяцька угода. Україно- московська війна. Конотопська битва. Початок Руїни. Юрій Хмельницький. Розкол Гетьманської держави. Павло Тетеря та Іван Брюховецький. Андрусівське перемир'я. Петро Дорошенко. Спроби об'єднання Лівобережної та Правобережної Гетьманщини. Дем'ян Многогрішний. Іван Самойлович. Чигиринські походи. Бахчисарайський мир. “ Вічний мир” . Правобережне козацтво в останній чверті XVII ст. Заселення і розвиток Слобідської України. Слобідські козацькі полки. Запорозьке козацтво. Іван Сірко. Гетьманщина в часи Івана Мазепи. Пилип Орлик і його Конституція. Ліквідація козацтва на Правобережній Україні. Церковне життя. Освіта. Архітектура. Образотворче мистецтво.

УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ В 20- 90-Х РОКАХ XVIII СТ.

Імперський наступ на автономію Гетьманщини. Павло Полуботок. Данило Апостол. Нова Січ. Кирило Розумовський. Ліквідація гетьманства і козацького устрою в Україні. Підкорення Кримського ханства. Колонізація Півдня України. Правобережна Україна. Гайдамаки. Коліївщина. Буковина, Східна Галичина, Закарпаття. Рух опришків. Поділи Речі Посполитої: зміни у становищі Правобережної України та західноукраїнських земель. Освіта і наука. Києво- Могилянська академія. Григорій Сковорода. Архітектура. Образотворче мистецтво. Музика.

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЕПОХИ РАННЬОГО НОВОГО ЧАСУ.

Здобутки українського суспільства. Особливості суспільного життя України XVI- XVIII ст. Внесок України у формування європейської цивілізації. Сутність Нового часу. Ранній Новий час в історії України. “ Довге” XIX століття: доба модернізації та національного відродження в Європі. Адміністративно- територіальний устрій українських територій у складі Російської та Австрійської (Австро- Угорської) імперій. Періодизація історії України XIX ст. (за етапами національного руху). Населення: чисельність, соціальний і національний склад. Інші етнічні групи на українській території: поляки, росіяни, кримські татари, євреї, німці та ін. Упровадження “ смуги осілості” для євреїв.

УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ У СКЛАДІ РОСІЙСЬКОЇ ТА АВСТРІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЙ НАПРИКІНЦІ XVIII- У ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ XIX СТ.

Політика Російської імперії щодо українських етнічних територій. Козацтво після ліквідації Запорозької Січі. Соціально- економічне становище. Села і міста. Торгівля. Чумацький промисел. Криза кріпосницької системи. Початок індустріальної революції. Нова модель соціально- економічного розвитку Півдня України. Порто-франко Одеси. Початок українського національного відродження. Формування сучасної української національної самосвідомості. Новгород- Сіверський автономістський гурток. Харківський осередок українського руху. Кирило-Мефодіївське братство. Польський національно- визвольний і російський опозиційний рухи на території України. Польське повстання 1830- 1831 рр. і його наслідки для України. Соціальні рухи. Політика Австрійської імперії щодо українських територій. Соціальні протести. Початок українського національного відродження. Товариство галицьких греко- католицьких священників. “ Руська трійця” . Європейська революція 1848- 1849 рр. в українських регіонах Австрійської імперії. Соціальні рухи. Скасування панщини. Головна руська рада та її національна програма. Газета “ Зоря Галицька” . Перший досвід парламентської діяльності. Повсякденне життя. Становище жінки. Умови розвитку культури. Освіта. Львівський університет. Відкриття університетів у Харкові та Києві. Поступ науки. Видатні вчені. Культурно- освітні товариства. Розвиток української літератури. Становлення сучасної української літературної мови. “ Енеїда” Івана Котляревського. Тарас Шевченко і його “ Кобзар” . Творчість Пантелеймона Куліша і Миколи Гоголя. Музика, театр, образотворче мистецтво, архітектура.

УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ У СКЛАДІ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ СТ.

Українське питання в контексті міжнародних відносин. Східна (Кримська) війна 1853- 1856 рр. Ліквідація кріпацтва та реформи 1860- 1870- х років. Модернізація промисловості й сільського господарства. Розширення внутрішнього ринку. Торгівля. Урбанізація. Будівельна лихоманка. Розвиток залізничного транспорту. Зміни в соціальній структурі суспільства. Формування інтелігенції й робітництва (пролетаріату). Родини українських підприємців. Громадівський рух 1860- 1890- х рр. Київська громада. Хлопомани. Польське повстання 1863- 1864 рр. та його наслідки для України. Південно- Західний відділ Російського географічного товариства. Молоді громади. Валуєвський циркуляр і Емський указ. Володимир Антонович і Михайло Драгоманов. Братство тарасівців. Національне відродження кримських татар. Ісмаїл Гаспринський. Зародження робітничого і соціал- демократичного рухів. Особливості соціально- економічного розвитку західноукраїнських регіонів. Селянська реформа в Австрійській імперії (1848 р.). Кооперативний рух. Трудова еміграція. Русофіли (“ москвофіли”) і народовці (“українофіли”). Товариство “ Просвіта” . Наукове товариство імені Шевченка. Народовська політика “ нової ери”. Розгортання руху народовців у 1880- 1890- х роках у Галичині, Буковині й Закарпатті. Радикальний рух у Галичині. Іван Франко. Утворення політичних партій. Русько-українська радикальна партія, Українська національно- демократична партія. Українське представництво в Галицькому сеймі та австрійському парламенті у Відні.

ПОВСЯКДЕННЕ ЖИТТЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ

В СЕРЕДИНІ ХІХ- НА ПОЧАТКУ ХХ СТ.

Вплив процесів модернізації на суспільне життя українців, зміни у світовідчутті людини. Урізноманітнення форм і напрямів освіти. Боротьба за створення українського університету у Львові. Церковне життя. Емансипація жінки. Наукові товариства. Видатні вчені. Особливості розвитку культурного життя. Література. Український професійний театр. Родина Тобілевичів. Музика. Українська романтична і реалістична школа живопису. Модерн у малярстві. Стилізація й модерн в архітектурі. Повсякденне життя. Зміни в міській та сільській забудові. Опіка над здоров'ям і медичні служби. Дозвілля, розваги й задоволення культурних запитів.

МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ.

Під час проведення вступного іспиту з історії України кожен вступник отримує бланк персонального варіанту із тестовими завданнями з вибором однієї правильної відповіді. Усі варіанти рівноцінні за складністю, охоплюють зміст матеріалу, передбаченого чинною програмою. Конкретне наповнення варіантів сформоване автоматичною системою. Загальна кількість завдань кожного варіанту-30. На виконання роботи відведено 60 хвилин. Кожне завдання має основу та чотири варіанти відповіді, з яких лише один правильний. Завдання вважають виконаним, якщо учасник оцінювання вибрав і позначив відповідь у бланку із завданнями. Відповіді на завдання необхідно записати охайно та розбірливо. У ході роботи над завданнями вступнику забороняється користуватися джерелами, технічними пристроями, засобами отримання інформації.

ПЕРЕВІРКА І ОЦІНЮВАННЯ РОБІТ ВСТУПНИКІВ.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ.

Кожне завдання потребує вибору лише однієї відповіді з чотирьох запропонованих. Відтак, завдання вважаємо виконаним правильно, виключно, у разі позначення лише однієї літери. Завдання оцінюють у 0 або 1 бал; 1 бал, якщо вказано правильну відповідь (обрано правильну літеру відповіді); 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь (літеру), або вказано більше однієї відповіді (дві, три, або чотири літери одночасно), або відповіді (літери) на завдання не надано. Максимальна кількість правильних відповідей, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання вступного випробування з історії України, – 30 балів. Набрана сума кількості правильних відповідей переводиться за 200-бальною шкалою. Максимальна кількість балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання тесту, – 200.

НОРМАТИВИ ОЦІНЮВАННЯ ТЕСТУ.

Кількість балів за 200- бальною шкалою	Кількість правильних відповідей
200	30
196	29
192	28
188	27
184	26
180	25
176	24
172	23
168	22
164	21
160	20
156	19
152	18
148	17
144	16
140	15
136	14
132	13
128	12
124	11
120	10
116	9
112	8
108	7
104	6
100	5
96	4
92	3
88	2
84	1

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ.

1. Бойко О. Д. Історія України: Навч. посібник. / 3- те вид., вип., доп. - К. : Академвидав, 2007. - 688 с.
2. Буштрук О.В. Історія України: Навч. посібник. 7- 8 кл. - Х.: Країна мрій, 2003. - 248 с.
3. Власов В. Історія України: Підручник для 7 кл. загальноосвіт. навч. Закл. - К.: Генеза, 2005. - 280 с.

4. Власов В. Історія України: Підручник для 8 кл. загальноосвіт. навч. Закл. - К.: Генеза, 2005. - 256 с.
5. Греченко В. А., Ярмиш О. Н. Історія України. Всесвітня історія ХХ- ХХІ століть. Довідник для абітурієнта. – Х.: Торсінг, 2003. - 336 с.
6. Гупан Н. М., Пометун О. І. Новітня історія України: 1914- 1939: 10 кл.: навч. посіб. – К. : А. С. К. , 2003. - 352 с.
7. Гупан Н. М., Пометун О. І., Фрейман Г. О. Новітня історія України: 11 кл.: навч. посіб. – К.: А. С. К., 2007. - 384 с.
8. Гусак С. В. Історія України. Всесвітня історія ХХ- ХХІ століть. Довідник старшокласника та абітурієнта. - Харків: Торсінг плюс, 2006. -368 с.
9. Земерова Т. Ю., Скирда І. М. Практичний довідник. Історія України. - Харків: Весна, 2008. - 448 с.
10. Історія. Комплексний довідник / В. А. Греченко, Ю. Г. Лебедева, С. Л. Губіна. – Х.: Торсінг плюс, 2009. – 384 с.
11. Історія України ХХ ст.: Для тих, хто готується до іспитів / О.В. Гісем, В.М. Даниленко, Ф.Л. Левітас, А.Л. Ольбішевський, П.П. Панченко. – К. : Ніка- Центр, 1999. - 160 с.
12. Історія України. Комплексне видання: Довідник. Репетитор. Тренувальні тести / О.П. Мокрогуз, А.О. Ермоленко, О.В. Гісем, О.О. Мартинюк – Х.: “ Літера” ЛТД, 2009. – 224 с.
13. Король В.Ю. Історія України: Посібник для абітурієнтів. - К. : Видавничий центр “ Академія” , 1999. - 360 с.
14. Лях Р.Д., Темірова Н.Р. Історія України. З найдавніших часів до середини ХІV ст.: Підруч. Для 7-го кл. серед. шк. – К.: Генеза, 1995. – 119 с.
15. Сарбей В. Г. Історія України (ХІХ – початок ХХ ст.): Підручник для 9 класу середньої школи – К.: Генеза, 1996. – 248 с.
16. Швидько Г. К. Історія України (ХІV- ХVІІІ ст.) (проб. підруч. для 8 кл. середн. шк.). – К. : Генеза, 1996. - 304 с.